

Győri Ítéltábla

Gf.IV.20.106/2021/7.

A Győri Ítéltábla a Jávor és Társai Ügyvédi Iroda (cím4.; ügyintéző: dr. Jávor Béla ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím2) felperesnek a Simon Ügyvédi Iroda (cím8; ügyintéző: dr. Simon Attila ügyvéd) által képviselt Alperes1 (cím1) alperes ellen kötbér megfizetése iránt indított perében a Székesfehérvári Törvényszék 2021. május 5-én kelt 15.G.40.169/2020/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, az állami adóhatóság külön felhívására az abban foglalt módon és időben fizessen meg az államnak 2.500.000,- (kettőmillió-ötszázezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 381.000,- (háromszáznyolcvanezrezer) Ft másodfokú perköltséget, s viselje költségeit.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

[2] Határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felek – a felperes, mint előfizető, valamint az alperes, mint szolgáltató – 2012. július 12-én elektronikus hírközlési és egyéb szolgáltatások igénybevételére, kétéves időtartamra kötöttek szolgáltatási szerződést. Az alperes a felperes részére készülékenként havi nettó 2.500,- Ft kedvezményt biztosított.

[3] Az alperes 2013. július 19-én kelt, „Értesítés” című levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy a szerződés 9. pontja, valamint az általa alkalmazott ÁSZF 9.2.2.II. (2) bekezdés iii. pontja alapján az előfizetői szerződést 2013. október 1-jétől egyoldalúan akként módosítja, hogy az előfizető a kiegészítő havi előfizetési díjból 50 százalék - azaz a korábbinál kevesebb -kedvezményben részesül. Utalt az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 132. §-ára, és kiemelte, hogy a módosítást a

szolgáltatási körülményekben bekövetkezett lényeges változás indokolta: ilyenek minősülnek különösen az adóban, közterhekben és szabályozókban bekövetkező változások, a megnövekedett szállítói és nagykereskedelmi költségek. Tájékoztatva a felperest a szerződés felmondásának lehetőségéről, annak korlátjáról, és értesítette őt az új díjszabásról.

[4] Az alperes 2013. októberétől a csökkentett kedvezmény szerint számlázott, amit a felperes 2013. október 23-án elküldött elektronikus levélben sikertelenül panaszolt meg.

[5] Az alperes válaszelevelében azt közölte, rendszeréből hibásan kiállított számla nem került ki.

[6] A felperes 2013. október 29-én elküldött újabb e-mail üzenetében vitatta, hogy a szolgáltató a szerződés egyoldalú módosítására jogosult volt, ezért a számlák véleménye szerint helyes összeg szerinti kiállítását kérte.

[7] Az alperes 2013. november 28-án kelt, a felperesnek címzett levelében – harminc napot meghaladó tartozásra hivatkozással – közölte, hogy az elérhető szolgáltatást az ÁSZF 5.2.2.3. pontja, valamint az Eht. 137. § (1) bekezdésének c) pontja alapján korlátozta. Kérte, hogy a korlátozás feloldásáig tartozásának teljes összegét fizesse meg, valamint a szerződést a levél kézhezvételétől számított harmincnapos felmondási határidővel felmondta.

[8] A felperes ugyanezen a napon kelt válaszüzenetében kifogásolta a telefonvonalak kimenő hívásainak korlátozását, s kérte annak haladéktalan feloldását. Sérelmezte az egyoldalú szerződésmódosítást; álláspontját 2013. december 3-án kelt levelében is megismételte.

[9] Az alperes 2013. december 6-ai levelében álláspontját fenntartotta.

[10] A felperes a 2013. december 8-án elküldött e-mail üzenetben újra kérte a szolgáltatás helyreállítását, a híváskorlátozás megszüntetését.

[11] A felperes ezután a Hatóságnál az egyoldalú szerződésmódosítás jogszabályba ütközésére hivatkozással kezdeményezett közigazgatási hatósági eljárást; előadta, hogy az alperes gazdasági erőfölényével visszaélve tisztességtelen magatartást tanúsított, őt a módosításról értesítő formájában tájékoztatta, annak indokát pedig nem adta.

[12] Az alperes a kérelem benyújtását követően 2013. december 21-én arról tájékoztatta a felperest, hogy míg a hatósági vizsgálat tart, számlatartozás miatt szerződését nem szünteti meg.

[13] A hatóság jogerős határozatában az alperest arra kötelezte, hogy a jövőben a módosítás konkrét indokát jelölje meg, egyébként azonban álláspontja szerint az ÁSZF

értelmében a szolgáltatónak a szerződés egyoldalú módosítására lehetősége volt; piaci magatartását, a díjemelés mértékének indokoltságát hatáskör hiányában nem vizsgálta.

[14] A felperes a jogerős határozat bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, azonban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a hatóság érveivel egyetértve keresetét 15.K.34.608/2014/14. számon meghozott ítéletével elutasította.

[15] Az alperes a felperest a hatósági vizsgálat lezárulta után, 2014. november 6-án tájékoztatta tartozásáról.

[16] A felperes 2014. november 29-én kelt újabb levelére az alperes 2014. december 12-én adott választ, azzal, hogy a szerződés megszűnt, melynek visszaállítására és előfizetési visszakapcsolására a kintlévőségek kiegyenlítése esetén van mód. E levél hivatkozik arra, hogy 2014. november 5-én szerződést bontott.

[17] A felperes ezt követően keresettel élt az alperes ellen; keresetét a Székesfehérvári Törvényszék 2017. július 5-én meghozott 15.G.40.079/2016/24. számon meghozott ítéletével elutasította.

[18] A törvényszék ítélete indokolásában azt rögzítette, hogy a felperes kereseti kérelmében az egyoldalú szerződésmódosítás semmisségének megállapítását kérte, arra hivatkozással, hogy az egyrészt tisztességtelen, másrészt jogszabályba ütközik. Az előfizető álláspontja szerint az alperes extra hasznot kívánt elérni, eljárása joggal való visszaélést valósított meg, és a jóerkölcsbe is ütközött. A szerződés egyoldalú módosítása után felmondási jogával nem élhetett, hiszen ebben az esetben flottakedvezményét veszítette volna el.

[19] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla a 2018. január 17-én meghozott Pf.IV.20.287/2017/4/I. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatta meg, hogy megállapította, az alperes 2013. július 19-én kelt, szerződés egyoldalú módosítására vonatkozó nyilatkozata joghatás kiváltására alkalmatlan, míg egyebekben a törvényszék ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

[20] A jogerős ítélet kézbesítését követően, 2018. március 19-én kelt levelében a felperes rögzítette, hogy bár az alperes a szerződést 2015. január 31. napjával felbontotta, a számlákat folyamatosan kifogásolta, s mivel a szerződés megszüntetése nem volt jogszerű, a számlák javítását, másrészt pedig a jogszerű indok nélkül megszüntetett szerződés sürgős helyreállítását, „beüzemelését” kérte.

[21] Az alperes 2018. április 18-án kelt válaszlevelében közölte, hogy a megállapodást harmincnapos felmondási határidővel 2013. november 28-án kelt levelében mondta fel, másrészt pedig azt is, hogy a jogerős ítélettel szemben a Kúriához felülvizsgálati kérelmet nyújtott be.

[22] A Kúria a 2019. április 2-án meghozott Pfv.VI.20.833/2018/5. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[23] A Kúria ítéletének kézbesítését követően a felek között írásos egyeztetés folytatódott; a felperes ennek során kifejtette, hogy a korábbi szerződés hatályban van, az határozatlan idejűvé alakult át, s szükséges a szerződés megszüntetéséhez az ebben való megállapodás, illetve egy új szerződés megkötése vagy a fennálló módosítása.

[24] A felperes 2020. január 14-én kelt levélben közölte, hogy a szerződést 2020. február 15-ei határnappal felmondja, s ezzel azt kívánja elérni, hogy elháruljon az akadály az új szerződés megkötése elől.

[25] 2020. február 17-én kelt levelében arra kérte az alperest, hogy küldje meg a záró egyenlegközlést, illetve az arra vonatkozó iratot is, hogy a 2012. július 12-én megkötött szerződést, mint hatályát vesztt szerződést tartják nyilván 2020. február 15-étől.

[26] Az alperes 2020. március 24-én kelt elektronikus levelében arról tájékoztatta a felperest, hogy megerősíti, elfogadta a szerződés 2020. február 15-én történő felbontására érkezett igényt. Tájékoztatta a felperest, hogy egyenlegén bruttó 380.355,- Ft-ot jóváír, melyről a helyesbítő számlát megküldi.

[27] Az alperes 2020. április 26-án küldte meg a felperesre vonatkozó folyószámlakivonatot, melyen az egyenleg 0,- Ft.

[28] A felperes 2020. április 9-én kelt levelében kifogásolta, hogy a folyószámla nem tartalmazza az őt megillető kötbért, figyelemmel arra, hogy 2013. december 6-ától a szolgáltatás csak korlátozottan volt igénybevehető, majd 2014. november 6-ától előfizetése már semmilyen kommunikációra nem volt alkalmas.

[29] Az alperes 2020. május 7-én kelt levelében azt közölte, hogy a kötbér kérelemnek nincs alapja.

[30] A felperes jogi álláspontját kifejtő 2020. május 8-ai levélre reagáló 2020. június 5-ei e-mailben az alperes azt közölte, hogy a szerződés annak 2014. november 5-ei felmondása következtében szűnt meg, a megszünt szerződés kapcsán pedig a szolgáltatás korlátozása sem értelmezhető. Előadta azt is, hogy az Eht. 143. § (2) bekezdése alapján az előfizetői szerződésekből eredő igények egy év alatt évülnek el; a kötbér fizetési felhívásnak ezért sem áll módjában eleget tenni.

[31] A felperes 2020. június 9-ei levelében is eredménytelenül szólította fel az alperest kötbér megfizetésére; a szolgáltató 2020. július 9-ei elektronikus levelében álláspontját fenntartotta.

[32] A felperes 2020. szeptember 9-én előterjesztett kereseti kérelmében arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze az alperest az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 6/2011. (X.10.) NMHH rendelet (a továbbiakban: 2011. évi Eszr.) 19. § (2) bekezdése alapján számított 51.241.467,- Ft kötbér, s ennek kamata, valamint perköltsége megfizetésére. Álláspontja szerint a szolgáltató a szolgáltatás korlátozásával szerződést szeptet, a korlátozást ugyanakkor a 2011. évi Eszr. 19. § (1) bekezdése szerint nem szüntette meg, a visszakapcsolásról haladéktalanul nem intézkedett. Utalt arra, hogy az előzményi ügyben meghozott jogerős ítélettel a korlátozás oka visszamenőleges hatállyal szűnt meg. Kiemelte azt is, hogy az ÁSZF 12.3.1.1. pontja értelmében, ha a felmondás indoka az előfizető szerződésszegése, és az előfizető a felmondási idő alatt a szerződésszegést megszünteti, úgy az előfizetői szerződés nem szűnik meg a szolgáltató felmondásával. A jogerős ítélet hatása a felmondásra ugyanaz, mint a szolgáltatás korlátozására, azaz a felmondás nem lépett hatályba, mert a jogerős ítélet értelmében már akkor megszüntette a szerződésszegést, amikor az alperes a felmondást tartalmazó levelet még meg sem fogalmazta. A szerződés az Eht. 134. § (4) bekezdése szerint sem szűnhetett meg, figyelemmel arra, hogy azt nem szegte meg. Álláspontja szerint az előfizetői szerződés két év elteltével határozatlan idejűvé alakult át, amit 2020. február 15-ei felmondása szüntetett meg.

[33] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Véleménye szerint az Eht. 137. § (1) bekezdésének c) pontjából az következik, hogy a szolgáltatás korlátozása előfizetői díjtartozás esetén az az időtartam, amikor az e § (2) bekezdése szerinti szolgáltatásokat biztosítani kell. A szolgáltatás korlátozására tehát csak akkor kerülhet sor, ha a szerződő felek még szolgáltatásokkal tartoznak egymásnak, és nem vonatkozik arra az esetre, amikor már semmilyen szolgáltatást nem nyújt az előfizetőnek. Azt a szándékát, hogy a szolgáltatást nem kívánja fenntartani, felmondó nyilatkozatával egyértelműen jelezte. A 2011. évi Eszr. 19. § (2) bekezdése szerinti kötbér is csak addig az időpontig értelmezhető, amíg a szerződéses szolgáltatások helyreállíthatóak.

[34] Az alperes álláspontja szerint vele szemben kötbér iránti igény legfeljebb a 2014. november 5-éig terjedő időre lett volna érvényesíthető. A 2011. évi Eszr. 3. § (9) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a szolgáltató kötelezettsége felhívás nélkül a kötbér megfizetése, nem jelenti azt, hogy az előfizetőnek igényét ne kellene érvényesítenie.

[35] Hangsúlyozta még, hogy a kötbér iránti igény elévült, követelését a felperes az Eht. 143. § (2) bekezdése szerinti elévülési határidő lejártával terjesztette elő. Szerinte a 2013. november 28-ai korlátozással vált az igény esedékessé, de amennyiben ez az időpont nem fogadható el, az elévülés úgy is bekövetkezett, mert a felperes a 2014. november 5-étől számított egy éven belül sem érvényesítette azt. Azzal is érvelt, hogy feltéve, de nem megengedve, hogy az igényérvényesítés az előzményi per miatt nyugodott, a jogerős döntés kézhezvételével esedékessé vált. Előadta továbbá, hogy véleménye szerint a felperesnek az Eht. 134. § (4) bekezdésére hivatkozása téves.

[36] Másodlagosan az alperes a kötbér mérséklését kérte 7.706.400,- Ft összegre.

[37] Az elsőfokú bíróság felhívta az Eht. 143. § (3) bekezdését, a 2011. évi Eszr. 19. § (1) és (2) bekezdéseit, a régi Ptk. 325. § (1) bekezdését, 326. § (1) és (2) bekezdéseit, s a keresetet alaptalannak ítélte meg.

[38] Utalt arra, hogy a felperes a Székesfehérvári Törvényszék előtt 15.G.40.079/2016. számon folyamatban lévő perben 2016. augusztus 30-án előterjesztett beadványában közölte, kötbér iránti igényt ebben a perben érvényesíteni nem kíván, ugyanis álláspontja szerint az egyoldalú szerződésmódosítás elbírálása előkérdésnek minősül, s amennyiben a bíróság az egyoldalú szerződésmódosítás jogellenességét megállapítja, ebben az esetben egyeztetést kezdeményez az alperessel. Ebből az következik, 2016. augusztus 30-án már biztosan tisztában volt azzal, hogy az alperes ellen nem csupán az egyoldalú szerződésmódosítás érvénytelensége kapcsán, hanem a szolgáltatás jogszabálysértőnek tartott korlátozása miatt is kötbér igényt érvényesíthet, azonban e követelését nem terjesztette elő.

[39] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elévülési idő a szolgáltatás 2013. november 28-ai korlátozásától kezdődött meg. Az előzményi per ténye nem volt menthető ok arra, hogy a felperes igényét ne terjessze elő, ugyanis az egyoldalú szerződésmódosítás jogi megítélése nem minősült előkérdésnek. Megjegyezte mindemellett, hogy a jogerős ítélet kézhezvételétől számítva is a perindítást megelőzően eltelt az elévülési idő.

[40] A törvényszéknek a követelés elévülése miatt nem kellett foglalkoznia azzal, éveken keresztül a szolgáltatás korlátozása megvalósult-e. Kitért ugyanakkor arra, hogy 2014. november 5-ét követően az alperes semmilyen szolgáltatás nem nyújtott; a felperesnek alap nélküli az a hivatkozása, hogy a szerződés részéről történt felmondásáig hatályban maradt, másrészt azzal is tévesen érvelt, hogy az Eht. 134. § (4) bekezdése alapján azért nem szűnt meg a szerződés, mert jogerős ítélet által ő maga szüntette meg a felmondási okot.

[41] Az ítélet ellen a felperes fellebbezett; annak megváltoztatását és kereseti kérelmének megfelelő határozat hozatalát kérte.

[42] Abból indult ki, hogy a kötbér esedékessége nem azonos a kötbér fizetési esedékességgel. A kötbér egy jogcím a kifizetésre, azonban nem követelés; a kötelezettség csak akkor válik követeléssé, amikor annak eleget kell tenni. Ezt az időpontot megelőzően nem lehet szó elévülésről, ugyanis a követelés nem is létezik. Ezt az érvelést nem csupán a 2011. évi Eszr., hanem a 2015. augusztus 1-jén hatályba lépett, az elektronikus hírközlési előfizetői szerződések részletes szabályairól szóló 2/2015. (III.30.) NMHH rendelet (a továbbiakban: 2015. évi Eszr.) 3. § (8) és (9) bekezdései is alátámasztják. A 2015. évi Eszr. – szemben a 2011. évi Eszr.-rel – már meghatározza, hogy a kötbér az előfizető számára egy bizonyos időponttól jár, s meghatározza azt az időtartamot is, amíg a kötbérfizetési kötelezettség terjed. A 2015. évi Eszr. 3. § (8) bekezdése nem követelést, hanem kötelezettséget említ, s rögzíti, kötbér az arra okot adó szerződésszegő magatartás bekövetkezésének napjától a szerződésszegés megszűnésének napjáig jár; a 3. § (9) bekezdése értelmében pedig a szerződésszegő magatartás megszűnésétől számított 30 napon belül kell a kötbérfizetési kötelezettségnek eleget tenni. Tehát nem 2013. november 28-ától, hanem a felmondást követő harmincadik naptól, 2020. március 15-étől kell számítani az elévülési időt. Ha ennél az időpontnál korábban indított volna pert, úgy az idő előtti lett volna, ezért az előzményi perben sem lett volna mód arra, hogy e követelését érvényesítse. Ehhez meg kellett volna állapítani egy még be sem következett tény is, nevezetesen, hogy az alperes abban az esetben sem állítja helyre a szolgáltatást, ha peresztes lesz. Az alperes kötbérfizetési kötelezettségének teljesítését az előfizető igénybejelentéséhez egyébként sem kötheti, így a kötbérigény értelmetlen lett volna bejelenteni.

[43] A felperes kiemelte azt is, hogy a szolgáltató felmondásában az Eht. 137. § (1) bekezdésének c) pontját hívta fel, vagyis az akkor még határozott idejű szerződés felmondásának indokaként az előfizető szerződésszegését nevezte meg. Az Eht. 134. § (4) bekezdése alapján ugyanakkor, ha a felmondás indoka az előfizető szerződésszegése, és az előfizető a felmondási idő alatt a szerződésszegést megszünteti, az előfizetői szerződés nem szűnik meg a szolgáltató felmondásával. A normaszöveg tehát a jogkövetkezményt két feltétel együttes fennállásához köti, nevezetesen egyrészt ahhoz, hogy a szolgáltató a felmondás indokául az előfizető szerződésszegését nevezze meg (azaz nem feltétel, hogy az előfizető ténylegesen is szerződésszegő legyen), másrészt pedig azt, hogy még a felmondásban közölt felmondási idő vége előtt a szerződésszegő állapot megszűnjék. Mivel nem volt tényleges szerződésszegés, ezzel felhagyni nem tudott. Álláspontja szerint a törvény a szerződésszegő magatartást a szerződés szerű magatartással szemben nem kívánta előnyben részesíteni. Az adott esetre vetítve az alperes által vélt szerződésszegés kapcsán a vélelemre okot adó magatartás értelmezhetőségének megszüntetése, azaz a kialakult helyzet tisztázása volt a kötelezettsége, ami a szolgáltató tévedésének feltárását, s az alperes részére nyilvánvalóvá tételét jelenti.

[44] Az Eht. 134. § (4) bekezdésének elsődleges célja nem az, hogy a szolgáltató a szolgáltatást megszüntethesse, hanem az, hogy a szerződésszegés szűnjék meg.

[45] A felperes kiemelte: az elsőfokú bíróság álláspontjából az következik, hogy egy szerződésszegő előfizetővel szemben a szolgáltatónak helyt kellene állnia, egy szerződésszegővel szemben azonban nem, mindemellett pedig a szolgáltató állapíthatná meg azt, keletkezik-e kötelezettsége, avagy sem.

[46] A felperes megjegyezte végül, hogy nem vitatott, a szolgáltatás korlátozása éveken keresztül megvalósult, sőt, a korlátozás jogszabályban előírt minimális szolgáltatási kötelezettségének teljesítése hiányzott, amiből azonban nem az következik, hogy a szerződés megszűnt, hanem az, hogy az alperes további törvénysértést követett el.

[47] Az alperes a törvényszék ítéletének helybenhagyását kérte; annak indokaival is egyetértett. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az érvényesíteni kívánt követelés elévült. Az Eht. 143. § (2) bekezdéséből következően a késedelem bekövetkezésének időpontja 2013. november 28-a volt, s ehhez képest kell értelmezni a 2011. évi Eszr. 3. § (8) bekezdésének azt a szabályát, miszerint az előfizetőt az e rendelet alapján megillető kötbér az arra okot adó szerződésszegő magatartás bekövetkezésének napjától esedékes.

[48] Az alperes azzal is érvelt, hogy a felperes az előzményi perben már tisztában volt az igényérvényesítés lehetőségével, s követelése érvényesítését semmi nem gátolta. Ha az egyoldalú szerződésmódosítás jogi megítélésére vonatkozó kérdést előkérdésnek tekintette, úgy lehetősége lett volna a kötbér megfizetése iránt indítandó marasztalási per tárgyalásának felfüggesztését kérni.

[49] Mindemellett hangsúlyozta, az elévülés még akkor is bekövetkezett, ha annak nyugvását a Székesfehérvári Törvényszék előtt 15.G.40.079/2016. számon indult per jogerős befejezéséig meg lehetne állapítani.

[50] Fenntartotta azt az álláspontját, hogy

- 2014. november 5-ei felmondást követően már nem a szolgáltatás korlátozása, hanem annak megszüntetése valósult meg;
- a szerződés nem alakult át határozatlan időtartamúvá;
- a szerződés jogellenes megszüntetése esetére jogszabály nem rendel kötbérfizetési kötelezettséget.

[51] A fellebbezés alaptalan.

[52] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a per eldöntése szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg, s helytállóan vont következtetést arra is, hogy a felperes követelése elévült.

[53] Az ítéltábla abból indult ki, hogy a felperes a szolgáltatás 2013. november 28-án megvalósult jogellenes korlátozására hivatkozással terjesztett elő kötbér követelést; ennek jogalapját a 2011. évi Eszr. 19. § (1) és (2) bekezdéseiben jelölte meg. Álláspontja szerint a 2020. január 14-ei keltezésű levélben megjelölt felmondási idő lejártáig, azaz a szerződés az ő felmondásából következő megszűnéséig illeti meg őt ez az igény.

[54] Bár a peres iratok között nem lelhető fel az alperes 2014. november 5-ei levele, nem volt vitás a felek között, hogy e levélben a szolgáltató a szerződést megszüntette, s ettől az időponttól szolgáltatást korlátozottan sem nyújtott.

[55] Ugyan a felperes 2018. március 19-én kelt levelében azt állította, hogy az alperes a szerződést 2015. január 31. napjával szüntette meg, a pontos időpontnak azonban az elévülés bekövetkezése szempontjából jelentősége nincs.

[56] A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a szerződés szolgáltató általi megszüntetése jogellenességének megállapítását, illetve az ebből eredő jogkövetkezmények levonását célzó keresetet a felperes nem terjesztett elő. Az előzményi per tárgya kizárólag az egyoldalú szerződésmódosítás jogszerűségének megítélése volt.

[57] Az előfizetői szolgáltatás korlátozásának terjedelmét az Ehr. 137. § (2) bekezdése jelöli ki azzal, hogy a telefonszolgáltató ilyenkor is köteles biztosítani az előfizető hívhatóságát, a segélykérő hívások továbbítását, a szolgáltató ügyfélszolgálatának és hibabejelentőjének elérhetőségét.

[58] A 2011. évi Eszr., majd a 2015. évi Eszr. is csupán a szolgáltatás korlátozásához kapcsolódóan ír elő kötbérfizetési kötelezettséget, az előfizetői szerződés jogellenes felmondásából következően a szolgáltatás nyújtásának megszüntetése esetén nem. Ebben az esetben az előfizető kárát a szerződésszegéssel okozott kártérítés általános szabályai alapján érvényesítheti.

[59] Ezért attól az időponttól kezdődően, hogy már nem csak a szolgáltatás szerződésszegő korlátozása valósult meg, hanem az alperes egyáltalán nem nyújtott szolgáltatást, kötbér követelés vele szemben nem támasztható.

[60] A kötbérfizetési kötelezettség szempontjából az elévülési idő a szerződésszegő magatartás (a szolgáltatás korlátozása) megszűnésétől számítandó. Az adott esetben úgy kell tekinteni, hogy ez a szerződés szolgáltató általi felmondással megvalósult megszüntetésének időpontjával egyezik meg, figyelemmel az [56] bekezdésben foglaltakra.

[61] Mivel az Eht. 143. § (2) bekezdése értelmében az előfizetői szerződésekből eredő polgári jogi igények egy év alatt évülnek el, az elévülés legkésőbb 2016. január 31-én bekövetkezett.

[62] Ezt követően a régi Ptk. 326. § (2) bekezdésére figyelemmel azt kellett vizsgálni, hogy a követelést az elévülési időben a felperes menthető okból nem tudta-e érvényesíteni, illetve, ha ez a feltétel fennállt, úgy az akadály megszűnésétől számított három hónapon belül azt érvényesítette-e.

[63] Annak – szemben a felperes véleményével - valóban nem volt eljárásjogi akadálya, hogy az előzményi perben a felperes az egyoldalú szerződésmódosítással kapcsolatos igényével halmazatban a szolgáltatás jogszerűtlen korlátozásából eredő kötbér követelését is érvényesítse. Tény ugyanakkor, e követelés érvényesítésének feltétele, hogy a szolgáltatónak a szerződés egyoldalú módosítására vonatkozó nyilatkozata joghatás kiváltására alkalmatlan legyen. Mindemellett a felperesnek az volt az álláspontja, hogy a kötbérfizetési kötelezettség csak a szerződés általa történt felmondásával vált esedékessé, s az ettől az időponttól számított egy éven belül a pert megindította.

[64] Annak a megítélése, hogy valamely körülmény alkalmas-e az elévülés nyugvásának megállapítására, mindig egyedi mérlegelést igényel (Kúria Pfv.III.20.880/2020/7. számú és Pfv.III.21.198/2020/8. számú ítéletei). Különösen így van ez akkor, amikor a jogosult az elévülés nyugvásának okaként egy olyan vitás jogkérdésre hivatkozik, amelynek tárgyában, vagy amellyel összefüggésben hatóság, bíróság előtti jogvita volt folyamatban. A bírói gyakorlat az elévülés nyugvására ebben a körben is csak olyan rendkívüli esetekben lát lehetőséget, amikor valamely körülmény ténylegesen és hibáján kívül akadályozza a jogosultat követelése érvényesítésében (Kúria Pfv.V.20.789/2019/5. számú részítélete).

[65] Megjegyzendő, van arra vonatkozó gyakorlat is, hogy egyes esetekben a bizonytalan jogi helyzet menthető oknak minősül. Ez megvalósulhat akkor, ha az eljárt

bíróságok valamely vitás jogkérdést ellentétesen ítélnék meg (például: Kúria Gfv.VII.30.093/2015/7. számú ítélete).

[66] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a követelés érvényesítésével kapcsolatos téves jogi álláspont csak kivételesen vezethet az elévülés nyugvásához, ugyanis az elévülés jogpolitikai céljával ellentétes volna, ha ezáltal lehetővé válna valamely igény szinte időkorlát nélküli érvényesítése. A felperesnek már az előzményi perben is tudnia kellett (vagy legalábbis tudnia kellett volna) a kötbér iránti igény érvényesítésének lehetőségéről. Jogi álláspontja azonban az volt, hogy e lehetőség eredményességéről is meg kell bizonyosodnia. Márpedig jelen bíróság is azt az értelmezést osztja, hogy olyankor, amikor a jogosultnak az igényérvényesítés lehetőségéről tudnia kell, önmagában „a lehetőség eredményességéről történő megbizonyosodás” nem vezet az elévülés nyugvásához (Kúria Pfv.III.20.880/2020/7. számú ítélete).

[67] Mindemellett ki kell emelni azt is, hogy az adott esetben nem lehet más jogi következtetésre jutni, mint hogy a szolgáltatásnyújtás megszüntetése nem azonos annak korlátozásával, így a kötbérfizetési kötelezettség a 2011. évi Eszr. 3. § (9) bekezdése alapján e szerződésszegő magatartás, a szolgáltatás korlátozása megszűnésével vált esedékessé.

[68] Végül a másodfokú bíróság utal arra, hogy annak az – általa a fentebb kifejtettek szerint nem osztott - álláspontnak az elfogadása esetén is, hogy menthető oknak minősülne az arra vonatkozó bizonytalanság, hogy az előzményi perben eljáró bíróságok miként ítélik meg az alperes egyoldalú szerződésmódosítását, a felperesnek a Győri Ítéltábla Gf.IV.20.287/2017/4/I. számú jogerős ítéletének részére kézbesítésétől, előadása szerint 2018. február 27-étől számítottan követelését három hónapon belül érvényesíteni kellett volna, amit nem tett meg.

[69] Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[70] Kötelezte – hivatkozással a Pp. 94. § (1) bekezdésének b) pontjára, 95. § (2) bekezdésének a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdésére, 46. § (1) bekezdésére és 59. § (1) bekezdésére - az eredménytelenül fellebbező felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására, az abban meghatározott módon és időben fizessen meg az államnak 2.500.000,- Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

[71] Az ítéltábla a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján arra is kötelezte a felperest, hogy a Pp. 344. § (1) bekezdése szerint megszabott tizenöt nap teljesítési határidőben fizessen meg az alperesnek 381.000,- Ft másodfokú perköltséget; ez az összeg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének b) pontja, (5) és (6) bekezdései, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint a pertárgy értékével és a kifejtett tevékenységgel (kevesebb, mint három oldal terjedelmű fellebbezési ellenkérelem benyújtása) arányban állóan meghatározott, az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában. Felmerült költségeit a felperesnek viselnie kell.

Győr, 2021. október 13.

Dr. Zámbo Tamás sk.

a tanács elnöke

Dr. Szabó Péter sk.

előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk.

bíró